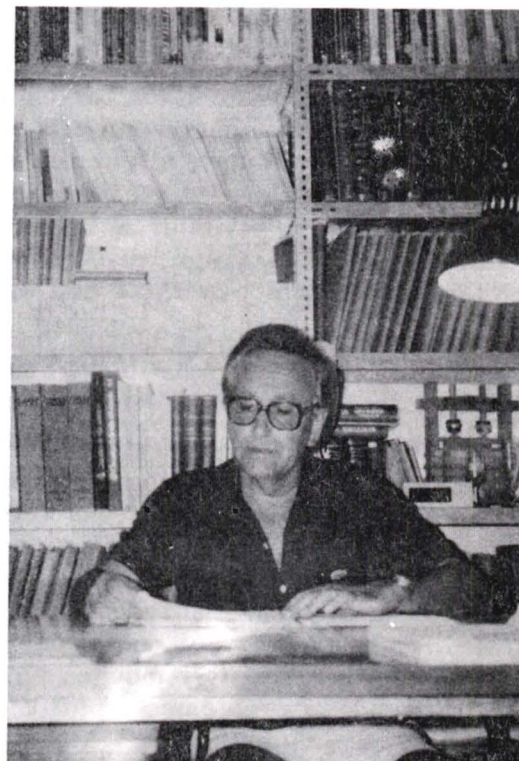

CONVERSA AMB SALVADOR ARTÉS

per Pere Homs i Arenas

Gairebé no caldria fer la presentació del personatge que avui entrevistem. En Salvador Artés és ben conegut al nostre poble com una de les persones que més ha col·laborat perquè Alella sigui un poble culturalment actiu, un poble on s'hi fessin coses. Sempre ha estat allò que s'en diu "al peu del canó". Aquest és el motiu de l'entrevista. Ningú millor que ell per apropar-nos al passat recent del nostre poble, el seu present i també el seu futur.

-Quan i on vas néixer?

-Sóc fill d'Alella i vaig néixer el 22 de maig de 1929, tres dies després d'inaugurar-se l'Exposició Internacional de Barcelona, durant la dictadura de Primo de Rivera i dos anys abans de proclamar-se la segona República Espanyola.

Vaig néixer en un pis de l'Empedrat del Marxant, un pis nou que la Salomé de Ca la Librada havia fet i arrendat al meu pare, en Salvador Barber, perquè jo hi nasqués, vista la fatalitat que la Barberia de Baix (on viviem), havia dut a la meva família la mort en plena joventut, més aviat infantesa de tres germans meus: la Maria, la Salvadora i l'Esteve.

El meu pare va deixar la barberia, però no del tot l'ofici, ja que continuà tallant els cabells als "padres" i algun que altre "senyor" del poble i de la colònia.

També se'n va en dur a casa el banc de fer espardenyas (abans els barbers, en les seves estones mortes, feien espardenyas) i jo encara recordo, de petit, el meu pare fent les soles de cànem, i a la meva mare, la Roseta de cal Barber, posant les betes a les espardenyas de pagès...

-Quines són les teves afeccions?

-Les meves afeccions? Jo diria que només en tinc una: la de recollir o endreçar "coses", afecció que em domina i condiciona totes les meves activitats. Recollir dades i endreçar-les, ordenar-les, recollir objectes, papers, llibres i endreçar-los, recollir "trastos", sobre tot si fan referència al meu poble o casa meva.

Aquesta "ceba", junt amb la de "fer coses" pel poble, crec que ha marcat una bona part de la meva vida.

L'afecció de recollir coses ja em ve de petit; va ésser cap els set anys quan vaig començar la meva col·lecció. Jo diria que d'entre les primeres que recordo hi ha un full de "La Vanguardia" del 19 de juliol del 1936, amb els fets que succeïren a Barcelona, i una petita

imatge de la Verge de Núria trobada aquells dies a can Niga, que encara conservo.

-D'on et vé la teva coneguda afecció als estudis històrics de l'origen del nostre poble?

-Del mateix fet de recollir i endreçar dades i coses.

Si ens atenem al caràcter històric, la meua font principal ha estat l'arxiu de la parròquia, amb documents i notícies que van des del segle XIII fins ara. A l'ordenar-lo, deu fer ara uns trenta anys, vaig veure que disposava d'un fons immens per a conèixer la història del nostre poble; després vingué el de l'Ajuntament, més modest però també molt interessant, i això m'estimulà a la recerca d'altres fonts: l'arxiu de la Catedral de Barcelona, el de la Corona d'Aragó, el de la Casa de l'Ardiaca, el del Notariat, etc., que em completaren la visió del panorama històric d'Alella.

També tenim entès que tu has col·laborat en diferents vessants d'actes litúrgics, com ara processons, rituals de la Setmana Santa, etc. També tinc entès que participares molt intensament en la Catequística. Ens en podries fer cinc cèntims?

-Un profund sentit religiós inculcat des de la meua infantesa, sobretot per part de la meua mare, ha fet que aquesta inclinació de fer "coses" es decantés principalment cap a les coses d'església. A més, uns fets anecdòtics, i la vivència intensa dels primers dies de la guerra civil a Alella, quan jo, fets ja els 7 anys, començava a descobrir l'exterior, em marcaren una empremta que ja mai més no m'ha deixat.

La visió des de la finestra de la meua habitació de Ca la Librada, dels "milicians" anant a cremar l'església i demanant benzina a la Teresa de Cal Xic. Les anades i vingudes d'escolapis, calassancis i monges per casa, quan el pare intentava aconduir-los cap a llurs llars d'origen; els problemes i perills que això suposava, la visita als capellans amagats, la celebració de la missa d'amagatotis, etc., tot això em deixà una senyal que m'ha perdurat sempre, i per això la meua actuació a la vida pública del poble començà per l'església, col·laborant en tot tipus d'actes religiosos.

De totes maneres, jo crec que he col·laborat pràcticament en tot el que s'ha fet a Alella en aquests darrers anys, i al dir-ho no crec que sigui pedant. Primer en la Catequística, en aquells baixos de la Rectoria, fent cinema pels infants, teatre, campionats de ping-pong, etc., on hi matavem les tardes dels diumenges i dies de festa, i d'on en sortiren tant parelles cap al casori, la meua dona i jo entre elles, moltes que avui ja són avis. En l'arranjament de la nova Catequística a Can Mercadal. En la reconstrucció de l'església durant molts anys, en els recèssos de la Perseverància, en el teatre amb "Els pastorets i el "El ferrer de tall", en el cinquantenari de l'església l'any 1959, en la col·laboració de la revista ALELLA, en l'homenatge a Gaudí, en les grans festes del Mil·lenari del nostre poble, i ara, d'una manera molt especial, del Museu de Can Magarola.

Des de quan col·labores en la revista ALELLA?

-Jo diria que gairebé des del principi. Era una manera d'explicar tot allò que jo havia anat recollint i ordenant.: l'origen del poble, les cases de pagès, les famílies d'Alella, etc., i fou aleshores quan em vingué la idea de "La Campana de les hores".

-Per què creus que va tenir tant èxit la teua secció "La Campana de les hores"?

-Jo crec que la "Campana" només volia ésser com un recull de la xafarderia del poble, però després es va anant convertint en una mena de crònica del que passava, vist des de la perspectiva de dalt del campanar, molt diferent de la d'arran de terra. Més tard vingueren les "Històries de l'oncle Pep" explicant aquells fets, meitat veritat meitat llegenda, que agradaven molt als lectors afanyosos de conèixer coses d'Alella.

Aquestes històries, quasi una vintena, tinc la intenció de recopilar-les en un llibre, i si amb aquesta mena de contes semi-històries es crea un interès per les coses que passaven o podien haver passat a Alella ja em dono per content.

-Creus que la revista ALELLA compta amb prou recolzament, tan dels ciutadans com de les autoritats del poble?

-La revista ALELLA és un mitjà molt apreciat i llegit en la majoria de les llars del poble, però crec que no és la revista de tots. Crec que més aviat és la revista de la gent gran,

li manca un recolzament acompanyat d'una col·laboració més gran de gent. La redacció, penso trobaria bé, que aquesta col·laboració es materialitzés en quelcom més actual, més al dia, que trenqués la "seriositat" de la revista, per exemple, amb la inclusió d'uns fulls separats a manera d'anexe a base d'uns "còmics" o d'unes historietes amb molta "marxa".

-Quin futur li veus a la revista ALELLA?

-El futur de la revista el veig una mica negre. Podem dir que el present té un nom: el del senyor Serra; sí, som uns quants que hi col·laborem, però estic segur que sense el senyor Serra estariem perduts.

El futur està en part, en trencar com us deia abans, l'estil de la revista, i en altre en trobar un grup com vosaltres, que se la faci seva, i que, encara que ens la canviïn una mica, la faci també atractiva per als joves.

Precisament, amb aquesta idea a partir d'aquest número, es dedicaran unes pàgines a l'esport. Aquesta secció serà portada per a gent nova, però ja integrada a la revista.

-El futur del poble d'Alella com el veus?

-El futur del poble? Quina pregunta! Crec que el futur del poble se'ns escapa. La transformació que en aquests últims anys ha sofert Alella és un fet que hom ha de tenir en compte, puix que comportarà a la llarga un canvi d'actituds, i en definitiva un canvi substancial de la imatge del nostre poble. I perquè aquest futur sigui positiu es té de comptar amb l'ajuda i col·laboració d'aquests alellencs de nova empremta amb ganes de fer coses per tirar el poble endavant.

A mi em sembla que malgrat la seva situació, tenim d'aconseguir que Alella no es converteixi en un "dormitori" més de Barcelona, Sols amb l'esforç de tots nosaltres, dels qui hi hem rascut com els que hi han vingut a viure-hi ho podrem lograr.

-Finalment, si vols afegir quelcom que no hagi sortit en aquesta conversa, aquí tens un espai per a fer-ho.

-Em sembla que ja he parlat prou i fins i tot m'he deixat arrossegar una mica massa per uns records molt personals i de no massa interès per a molta gent. Però deixeu-me acabar fent una crida, una crida a tots aquells que vulguin col·laborar. Veniu a ajudar-nos al Museu. Els que ens en cuidem de "Can Magarola" som poquets. Necessitem ajuda i des d'aquí us invitem a tots els que us agradi "fer coses" per Alella, a donar-nos un cop de mà perquè el "Museu-Masia de Can Magarola" pugui ésser ben aviat una realitat per Alella.

-Agraïm a en Salvador la seva col·laboració per dur a terme aquesta entrevista, que ha estat per nosaltres, i, suposem que també per als lectors, força interessant, i que ens ha fet apropar a la història recent del nostre poble a través de la visió que ell ens n'ha donat.

Així mateix, amb aquesta entrevista hem volgut fer-li un moçest homeratge, sens dubte merescut, pels seus molts anys de treball per Alella.

